

Хроніка

ФОРУМ АРХЕОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ У ЛЬВОВІ

За ініціативою Верхньодністрянської археологічної експедиції Інституту народознавства НАН України у Львові з 27 по 29 вересня 1994 р. відбулась міжнародна археологічна конференція на тему "Еволюція розвитку слов'янських градів VIII-XIV ст. у передгір'ї Карпат і Татр".

Зі вступним словом до учасників конференції звернувся Голова оргкомітету, директор Інституту Степан Павлюк. Дуже приємно, відзначив він, що давній Львів, місто з відомими археологічними традиціями, зібрав цей важливий науковий форум археологів-славістів з п'яти країн Європи: України, Польської Республіки, Республіки Словаччини, Великобританії, Німеччини. Висловив також впевненість в тому, що конференція буде цікавою і корисною, побажав організаторам міцного здоров'я і успіхів в її роботі.

У дні роботи конференції в актовому залі ІН НАН України була відкрита виставка з числа найбільш цікавих експонатів середньовіччя, отриманих в процесі археологічних досліджень вченими України на слов'янських городищах Українського Прикарпаття: Галича, Звенигорода, Львова, Судової Вишні, Урича, Стільська, Жидачева, Теревовлі та ін. Це такі речі, як предмети побуту, зброя, вироби ювелірів місцевого та зарубіжного походження.

У перший день роботи конференції розглядались в основному теоретичні питання. На пленарне засідання були винесені три доповіді. Дві перших, з якими виступили Орест Корчинський (Україна) та Душан Чеплович (Словацька Республіка) охоплювали проблеми дослідження городищ IX-XIV ст. на території України і Словацької Республіки. В них також ставились завдання перспективних археологічних досліджень в цих країнах.

Широку дискусію викликала доповідь вченого із Республіки Польща Пшемислава Урбанчика "Початок середньовічних міст - перспектива антіеволюційна".

Вчений зі Львова Михайло Филипчук подав учасникам конференції свою концепцію генезису прикарпатських городищ України VIII-X ст. з позиції полісної структури суспільства.

Багато уваги було приділено традиціям дерев'яного будівництва і внутрішньої забудови слов'янських міст України і Польщі. Тут варто відзначити цікаві доповіді дослідників Марена Мерославського (Республіка Польща) і Михайла Рожка (Україна), Юрія Лукомського і Володимира Петрика (Україна).

Вчені звернули також увагу на необхідність

археологічного дослідження пізньосередньовічних міст. Зокрема цьому питанню була присвячена доповідь польських археологів Єжи Круппе і Мирослави Раєвської-Круппе.

Про широкі міжнародні економічні, політичні і культурні зв'язки Українського Прикарпаття учасники конференції почули з доповіді Володимира Петегирича і Ігоря Свешнікова (Україна).

Особливий інтерес викликала доповідь вченого з Німеччини Степана Пантеліча "Де була Біла Хорватія Константина Багрянородного". Дослідник вдало синтезував писемні джерела про літописних хорватів з найновішими археологічними дослідженнями в Українському Прикарпатті, таким чином подав своє бачення в давній території прабатьківщину хорватів.

В останній день роботи конференції її учасники, під час екскурсії, ознайомились з цікавими пам'ятками давньої слов'янської історії і культури - городищами в с. Стільсько і м. Жидачеві, найдавнішими культурними центрами на околиці м. Миколаєва і в с. Дуброва на Львівщині.

Підводячи підсумки роботи міжнародної конференції заступник Голови її оргкомітету Орест Корчинський відзначив, що аналогічні наукові форуми сприяють подальшому розвитку археологічної науки, суттєво доповнюють наші знання по історії й культурі карпатського регіону. Їх доцільно проводити регулярно. Він одночасно висловився за консолідацію значного наукового потенціалу Карпато-Балканського регіону для успішного вирішення багатьох важливих питань, що стосуються давньої слов'янської цивілізації.

Орест КОРЧИНСЬКИЙ

Фундації

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. ПЕТРА ЯЦИКА
(заснований у 1988 р.)

Кошти цього фонду призначаються для підтримки роботи Центру досліджень історії України ім.Петра Яцика. Головним проектом його є англomовний переклад 10-томної праці М.Грушевського "Історія України-Руси". Крім свого основного завдання Центр щороку виділяє стипендії та дослідницькі дотації вченим-українознавцям. Серед вчених, які тримали дотації у 1993-94 рр. був Ярослав Грицак з Інституту історичних досліджень Львівського університету.

Центр досліджень України ім. П.Яцика брав участь у II конгресі Міжнародної асоціації

україністів, що відбувався у Львові в 1993 році.

Першим випуском серії монографій Центру стала збірка есе Ігора Шевченка "Україна між Сходом і Заходом: есе з історії культури (до 1700 р.)" Другим томом має бути праця Ярослава Ісаєвича "Братства та їх роль в розвитку української культури XVI-XVIII ст.

ФУНДАЦІЯ ВАСИЛЯ ТА АННИ КУРИЛЕВИХ

Створена у 1988 р. з метою допомоги аспірантам, що займаються вивченням етнографії в Альбертському університеті. Для оплати за навчання виділяється стипендія ім. І.Франка, котра становить 8000-10000 дол. на два семестри.

Крім того, студенти, що вивчають етнографію, можуть отримати нагороду Канадського королівського легіону (Відділ Норвуд) за особливі успіхи у цій галузі знань.

ФОНД УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ІМ. ВОЛОДИМИРА І ДАРІЇ КУБІЙОВИЧІВ (заснований у 1988 р.)

Дохід з Фонду використовується на проекти україномовної "Енциклопедії українознавства" та англomовної "Encyclopedia of Ukraine"

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. ПЕТРА ЧОРНОГО (1988 р.)

Кошти спрямовані на покриття витрат на видання англomовної "Encyclopedia of Ukraine" Після завершення проекту доходи будуть використані на дослідницькі дотації та стипендії науковцям з України.

ВІЧНИЙ ФОНД ІМ. ПЕТРА ТА ІВАННИ СТЕЛЬМАХІВ (1990 р.)

Завдання Фонду було виділяти щомісячну стипендію (3000 дол.) науковцеві з України для тримісячних студій на Заході. З 1993 р. Фонд фінансує спільні проекти з Львівським університетом.

ФУНДАЦІЯ РОЗВИТКУ НАУКИ В УКРАЇНІ (заснована у 1990 р.)

Закладена групою меценатів та українською громадою Канади. Розрахована для оплати заохочувальних стипендій молодим та зрілим науковцям України для їхніх студій на Заході.

За матеріалами Вісника Канадського інституту українських студій (1993, ч.3) інформацію підготував Ксенія СТЕЛЬМАХ.

Зі спадщини

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ ІВАНА ОГІЄНКА ПРАЦІВНИКАМ ПЕРА

1. Ясний і простий стиль — то найкращий стиль.

2. Пильнуймо писати так, щоб нас усі розуміли; думаймо про це, починаючи писати.

3. Ніколи не забуваймо про те, що наше писання може читати й селянин.

4. "Популярний" виклад корисніший за виклад "науковий".

5. Нема стилю "наукового" й "ненаукового", — є тільки стиль ясний і неясний.

6. Хто пише неясно, той проповідує в пустині й мало допомагає розвиткові культури свого народу.

7. Є два способи думати: спосіб "інтелігентський" і народний. Таке розбиття надзвичайно шкідливе народові і нації.

8. "Інтелігентського" способу думати широка маса мало розуміє. Пам'ятаймо це, пишучи.

9. "Інтелігентський" спосіб думати сильно шкодить розвиткові нашої загальної культури, бо його розуміє тільки обмежений круг інтелігентних читачів.

10. Кожний працівник пера мусить дбати, щоб у його писаннях запанував тільки народний спосіб думати, цебто спосіб простий і ясний.

Цит. за публікацією у журналі
"Рідна Мова", 1934. — N 7. — С. 276-277.